

Uchwała Nr III/24/24
Rady Gminy Mrągowo
z dnia 19 czerwca 2024r.

w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Mrągowo na lata 2024 - 2030

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 609) oraz art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej(t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 424)

Rada Gminy Mrągowo uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Mrągowo na lata 2024 – 2030 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Traci moc Uchwała Nr XXXIII/242/20 Rady Gminy Mrągowo z dnia 25 listopada 2020 r. w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Mrągowo na lata 2021 – 2025.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Mrągowo.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Wiesław Szarek

Załącznik
do Uchwały Nr III/24/24
Rady Gminy Mrągowo
z dnia 19 czerwca 2024r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE
MRĄGOWO NA LATA 2024-2030**

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	2
I. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ.....	3
II. PODSTAWA PRAWNA	5
III. ANALIZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE MRĄGOWO.....	6
IV. REALIZACJA PROGRAMU - CELE PROGRAMU.....	12
V. ZAŁOŻENIA PROGRAMU.....	13
VI. ADRESACI PROGRAMU.....	14
VII. REALIZATORZY PROGRAMU.....	14
VIII. CZYNNIKI GWARANTUJĄCE SKUTECZNĄ REALIZACJĘ PROGRAMU.....	15
IX. ZAGROŻENIA W REALIZACJI PROGRAMU.....	15
X. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU.....	16
XI. FINANSOWANIE PROGRAMU.....	16
XII. OBSŁUGA PROGRAMU.....	16
XIII. MONITOROWANIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	16

Wstęp

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. w art. 18, art. 47, art. 48 i art. 71 wskazuje, że instytucja rodziny, definiowana w systemie praw człowieka jako „naturalna i podstawowa komórka społeczeństwa” (art. 16 ust. 3 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka) jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej. Szczególnie chroniona instytucja rodziny ustrojowo jest łączona z podstawową dla systemu praw człowieka zasadą ochrony życia rodzinnego (art. 47 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej) i prawem rodziców do wychowywania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami (art. 48 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej).

Przemoc domowa jest skutkiem wielowiekowego, społecznego przyzwolenia na krzywdzenie osób najbliższych, w szczególności kobiet i dzieci. W wielu środowiskach akceptuje się bicie, stosowanie kar cielesnych i panuje przekonanie o dominującej roli mężczyzny w rodzinie. (...) Ponadto silne przekonanie, że wszystko, co się dzieje w rodzinie należy do sfery prywatności z jednej strony wywołuje poczucie bezkarności osoby stosującej przemoc i bezradności osoby doznającej przemocy, a z drugiej nasila niechęć innych osób do ingerowania w „cudze sprawy rodzinne”. W środowiskach charakteryzujących się dużą społeczną akceptacją przemocy, osoby doznające przemocy rzadko mogą liczyć na pomoc i wsparcie osób spoza rodziny, z kolei osoby stosujące przemoc nie muszą obawiać się zewnętrznych nacisków na zmianę zachowań wobec najbliższych. Badania pokazują, że przemoc wobec członków rodziny jest społecznie bardziej akceptowana i tolerowana niż stosowanie jej wobec obcych.

Przemoc bywa przekazywana z pokolenia na pokolenie. Dzieci wychowujące się w rodzinach, w których krzywdzi się bliskich, przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub przemocy tej doznają. Uczą się, że przemoc to najlepszy i najbardziej skuteczny sposób rozwiązywania konfliktów. Jednak uczeniu się i naśladowaniu podlega jedynie pewien rodzaj agresywnej relacji, a nie konkretne zachowanie, np. bicie w określony sposób lub określonym narzędziem.

Przez osobę doznającą przemocy domowej - należy rozumieć:

- a) małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,

f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,

g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,

h) małoletniego- wobec których jest stosowana przemoc domowa;

Przez osobę stosującą przemoc domową - należy rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemoc domowej wobec osób, o których mowa w pkt 2;

Przez świadka przemocy domowej - należy rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

I. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Definicja przemocy domowej znowelizowana w 2023 roku ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej definiuje zjawisko przemocy domowej jako „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności: a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie i krzywdę, d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”¹. Na uwagę zasługuje zmiana ustawowa, która małoletnie dzieci będące świadkami przemocy uznaje jako osoby doznające przemocy domowej.

1. Czym charakteryzuje się przemoc:

a) INTENCJONALNA - zamierzone i świadome działanie człowieka ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie drugiej osoby.

b) SIŁY SĄ NIERÓWNOMIERNE - w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Osoba doświadczająca przemocy jest słabsza a osoba ją stosująca - silniejsza.

c) NARUSZA PRAWA I DOBRA OSOBISTE - osoba stosująca przemoc wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa drugiej strony (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.).

d) POWODUJE CIERPIENIE I BÓL - osoba stosująca przemoc naraża zdrowie i życie drugiej strony na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że będąc poddaną takiemu

oddziaływaniu ma mniejszą zdolność do samoobrony.

2. Formy przemocy:

- **psychiczna/emocjonalna** polega na wywieraniu presji na osobę w celu sprawowaniu nad nią kontroli i podporządkowania jej swojej woli. Jej istotą jest naruszenie godności osobistej. Stanowi podstawę wszelkich innych form przemocy i zazwyczaj z nimi współwystępuje. Przykładem mogą być: wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów i planów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna poprzez kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami, domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, uniemożliwianie schronienia, degradacja werbalna czyli wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb i wulgaryzmów, straszenie zastosowaniem siły.)

- **fizyczna** polega na naruszeniu nietykalności cielesnej lub niesie takie ryzyko. Przykłady: popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, gaszenie papierosów na ciele, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, szarpanie np. za włosy lub uszy, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielenie koniecznej pomocy, itp.

- **seksualna** dotyczy sfery seksualnej, jej celem jest poniżenie drugiej osoby, odebranie jej godności, polega na naruszeniu intymności. Jej istotą jest zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Występuje wówczas przymus jako na bezpośrednie użycie siły lub emocjonalny szantaż, groźba lub podstęp by osobę skłonić do preferowanego zachowania. Np.: gwałt, molestowanie seksualne, wymuszanie pożycia, obmacywanie, dotykanie intymnych części ciała, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, uwagi i żarty o charakterze seksualnym, przymuszanie do oglądania treści charakterze seksualnym bądź pornograficznym itp.;

- **ekonomiczna** dotyczy sfery materialnej, polega na celowym niszczeniu własności, pozbawianiu środków lub tworzeniu warunków, gdy trudno jest zaspokoić podstawowe potrzeby min. uniemożliwianiu podjęcia pracy zarobkowej i wymuszanie pracy nieodpłatnej, odbieranie zarobionych pieniędzy, niszczeniu rzeczy, zabieraniu pieniędzy, ograniczanie dostępu do zasobów rodziny, w przypadku wspólnej firmy na nieopłacaniu składek, ubezpieczeń i niewypłacaniu zarobionych pieniędzy, wymaganiu, by sprawozdawać się z każdej wydanej złotówki,

pozbawianiu informacji na temat stanu majątku rodziny, zaciąganiu kredytów i pożyczek na wspólne konto, zmuszaniu do spłacania długów, sprzedawaniu rzeczy osobistych bądź wspólnych bez uzgodnienia.

- **zaniedbanie** dotyczy naruszenia obowiązku opieki ze strony najbliższych. Jego istotą jest niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych i psychicznych drugiego człowieka. Odnosi się do dzieci, osób starszych czy niepełnosprawnych lub chorych, których dobry stan wymaga opieki ze strony domowników. Polega na min. na braku zainteresowania potrzebami innej osoby, świadomym ich ignorowaniu, pozbawianiu środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, braku pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka.

- **cyberprzemoc** to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera.

Bywa określana także jako cyberbullying, nękanie, dręczenie, prześladowanie w Internecie. Niezależnie od określenia, jej celem zawsze jest wyrządzenie krzywdy drugiej osobie.

Źródło: (<https://www.niebieskalinia.pl/o-zjawisku-przemocy/formy-przemocy>)

II. PODSTAWA PRAWNA

1. Podstawowym dokumentem regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2024 r., poz. 424). Definiuje ona pojęcie przemocy domowej, określa zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy. Ponadto określa zasady postępowania wobec osób doznających przemocy oraz wobec osób stosujących przemoc domową.

2. Pozostałe akty prawne wspomagające podejmowanie działań na rzecz osób doznających przemocy i osób stosujących przemoc domową to:

- 1) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U.2023 r., poz. 901 z późn. zm.),
- 2) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2024 r., poz. 177),
- 3) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2023 r., poz. 2151),
- 4) Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2023 r., poz. 1939 z późn. zm.),
- 5) Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. 2023 r., poz. 571),
- 6) Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2024 r., poz. 609),
- 7) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2023 r., poz. 1870)
- 8) Uchwała Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. z 2023 r., poz. 1232)

3. Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w Gminie Mrągowo na lata 2024-2030 będzie po jego uchwaleniu skorelowany z następującymi programami:

- 1) Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. 2023 r., poz. 1232)
- 2) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Mrągowo na lata 2016-2025
- 3) Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2027
- 4) Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026

III. ANALIZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE MRĄGOWO

Stopa bezrobocia

Dla celów analitycznych porównano stopę bezrobocia na koniec grudnia w kolejnych latach. Według danych GUS stopa bezrobocia w końcu grudnia 2022 roku wynosiła: w powiecie mrągowym 9,3 %, w województwie warmińsko- mazurskim 8,7 %, natomiast w kraju 5,2 %. W stosunku do analogicznego okresu 2023 roku stopa bezrobocia w powiecie mrągowym spadła o 0,9 %, w województwie warmińsko- mazurskim o 0,4 % w kraju o 0,1 %.

Wyszczególnienie	Rok 2022	Rok 2023
Polska	5,2%	5,1%
Warmińsko-Mazurskie	8,7%	8,3%
Powiat	9,3%	8,4%

Rok	Gmina Wiejska Mrągowo	Zarejestrowani bezrobotni					
		Razem	w tym				
			kobiety	bezrobotni do 25/30 roku życia	powyżej 50 roku życia	długotrwale bezrobotni	z prawem do zasiłku
2022		219	108	41/65	68	77	49
2023		191	93	28/49	60	60	37

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Mrągowie

W gminie wiejskiej Mrągowo - na koniec 2022 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych wynosiła 219 osób i stanowiła 14,7 % zarejestrowanych w powiecie. Na koniec 2022 roku liczba kobiet wynosiła 108 -15,5 % kobiet w powiecie mrągowskim.

W gminie wiejskiej Mrągowo z ogółu zarejestrowanych 185 osób posiadało status bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy (16 % w tej grupie w powiecie). Na koniec 2022 roku udział bezrobotnych do 30 roku życia stanowił 18,2% w grupie (65 osób). Udział bezrobotnych do 25 roku życia wyniósł natomiast na koniec 2023 r. 20 % w powiecie (41 osób). Udział bezrobotnych powyżej 50 roku życia w ogóle zarejestrowanych w tej grupie w powiecie na koniec 2022 wynosił 68 osób stanowiąc 14,9 % tej populacji w powiecie.

Gmina wiejska Mrągowo - na koniec 2023 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych wynosiła 191 osób i stanowiła 14,4 % zarejestrowanych w powiecie. Na koniec 2023 roku liczba kobiet bezrobotnych wynosiła 108 -14,7% kobiet w powiecie. W gminie wiejskiej Mrągowo z ogółu zarejestrowanych, 189 osób posiadało status bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy (14,8% w tej grupie w powiecie). Na koniec 2023 roku udział bezrobotnych do 30 roku życia stanowił 16,5% w grupie (63 osoby). Udział bezrobotnych do 25 roku życia wyniósł natomiast na koniec 2023 r. 15,1% w powiecie (28 osób). Udział bezrobotnych powyżej 50 roku życia w ogóle zarejestrowanych w tej grupie w powiecie na koniec 2023 wynosił 81 osób stanowiąc 16,2% tej populacji w powiecie.

Analizując bezrobocie pod kątem wykształcenia należy zwrócić uwagę na fakt, że najwięcej bezrobotnych legitymuje się niskim wykształceniem. W strukturze bezrobotnych największy udział mają osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (37,6%; 498 osób na koniec 2023 roku), a następnie z wykształceniem zasadniczym zawodowym (26%; 344 osoby). Razem te dwie populacje stanowią w ogólnym bezrobociu 63,9%. W 2022 roku odsetek osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej wynosił 37,9%; (563 osoby) a następnie z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 25,2% (583 osoby).

W 2023 roku w stosunku do 2022 roku odsetek osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym był niższy. W grudniu 2023 roku wyniósł on 19,3% (256 osób) natomiast w grudniu 2022 roku wyniósł on 19 % (282 osoby). Najmniejszy udział procentowy w lokalnym bezrobociu mają osoby z wykształceniem wyższym. Odsetek tych osób na koniec grudnia 2023 roku wynosił 8,2% (108 osób), podczas gdy w 2022 roku odsetek bezrobotnych z wyższym wykształceniem wyniósł 9,2% (137 osób).

Pod względem kryterium wieku, w strukturze bezrobocia największy udział na koniec 2023 roku miały, podobnie jak w 2022 roku, osoby w wieku 25- 34 lata, i 35-44 lata. Wynosił on odpowiednio 21,5% (285 osób) i 22,9% (303 osoby). W porównaniu do końca 2022 roku odsetek ten wynosił odpowiednio 20,5% (305 osób) i 24,2% (359 osób).

Znaczną grupę stanowią również osoby w wieku od 45 do 54 roku życia. Ich udział w ogólnym bezrobociu wyniósł na koniec 2023 roku 20,8% (276 osób), w 2022 roku wynosił 20,6% (302 osoby).

Dużo mniejszą grupę stanowią osoby w przedziale wiekowym od 18 do 24 roku życia. Ich procentowy udział w ogólnym bezrobociu wyniósł na koniec grudnia 2023 roku 13,4% (177 osób).

Z danych udostępnionych za rok 2022/2023 przez Komendę Powiatową Policji w Mrągowie wynika, że podejmowano działania interwencyjne w zakresie przeciwdziałania przemocy w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”.

Dane	Osoby	Rok 2022	Rok 2023
zakres problemu	pleć	liczba	liczba
liczba ofiar przemocy domowej , w tym :	kobiety	13	7
	mężczyźni	1	0
	dzieci	9	0
liczba osób stosujących przemoc domową, w tym:	kobiety	0	0
	mężczyźni	12	7
	dzieci	0	0

liczba osób zatrzymanych, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową, w tym:	kobiety	0	0
	mężczyźni	7	7
	dzieci	0	0
liczba osób stosujących przemoc domową pod wpływem alkoholu, w tym:	kobiety	0	0
	mężczyźni	11	6
	dzieci	0	0

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Mrągowie

Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Mrągowo został powołany Zarządzeniem Nr 601/2023 Wójta Gminy Mrągowo z dnia 22 września 2023 r.,

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego, zgodnie z art. 9b ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2024 r., poz. 424) jest tworzenie warunków umożliwiających realizację obowiązków związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz koordynowanie i integrowanie działań służb, instytucji oraz organizacji pozarządowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Mrągowo, w szczególności poprzez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- 7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
- 8) przekazywanie informacji, o zmianie miejsca zamieszkania osoby, w stosunku do której są realizowane działania w ramach procedury „Niebieskie Karty” Zespołowi Interdyscyplinarnemu obecnego miejsca zamieszkania,
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno - edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym
- 10) składanie na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2022 r. poz. 2151, 2311, 2581 i 2600 oraz z 2023 r. poz. 289 i 535 Dz. U. 2023, poz. 2119), tj. niestosowanie się do obowiązku uczestnictwa w programie

korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym. Zespół Interdyscyplinarny działa zgodnie z opracowanym i przyjętym regulaminem określającym szczegółowe warunki funkcjonowania oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych.

L.p	Dane dotyczące realizacji procedury „Niebieskie Karty”	Rok 2022	Rok 2023
1.	Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego.	4	5
2.	Liczba formularzy Niebieskie Karty - A przekazanych do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w okresie sprawozdawczym	16	14
	w tym: - przekazanych przez Policję,	10	8
	- przekazanych przez ośrodek pomocy społecznej	1	1
	- przekazanych przez oświatę,	0	2
	- przekazanych przez ochronę zdrowia,	0	0
	- przekazanych przez GKRPA.	0	0
	- przekazanych od innych ZI	4	3
	- trwające z poprzedniego roku	1	0
3.	Liczba rodzin, wobec których prowadzono procedurę „Niebieskie Karty”	17	12
4.	Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ogółem,	12	7
5.	Liczba sprawców przemocy skierowanych przez Zespół do Programów:		
	korekcyjno edukacyjne	<i>brak realizacji programu</i>	5
	psychologiczno-terapeutyczne	<i>brak realizacji programu</i>	2

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Mrągowo

W Gminie Mrągowo nie można jednoznacznie określić skali zjawiska przemocy, ponieważ występuje tzw. przemoc ukryta np. w szkole i w rodzinie, nieuwjęta w statystykach z powodu braku informacji na temat jej występowania.

W punkcie konsultacyjno-informacyjnym w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Mrągowie osobom uzależnionym, współuzależnionym, DDA i ofiarom przemocy udzielano konsultacji, wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej oraz umożliwiano osobom uzależnionym i ich rodzinom uczestnictwo w terapii.

Rok	Poradnictwo prawne	Poradnictwo psychologiczne	Terapeuta do spraw uzależnień	Pełnomocnik GKRPA	Coaching
2022	84 osoby	29 osób	32 osoby	konsultacje, wspieranie, pisanie wniosków o leczenie odwykowe	—
2023	44 osoby	19 osób	36 osób	konsultacje, wspieranie, pisanie wniosków o leczenie odwykowe	32 osoby

Źródło: Dane ze sprawozdania za 2022/2023 z GKRPA w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Mrągowie

	Terapia indywidualna	Terapia grupowa	Terapia rodzin
Liczba osób , które skorzystały z terapii	28	25	3
Liczba spotkań z ofiarami przemocy	41	60	3
Łączna liczba spotkań z osobami korzystającymi z terapii	163	154	16

Źródło: Dane ze sprawozdania za 2022/2023 z GKRPA w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Mrągowie

Dane z działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Rok 2022	Rok 2023
Wpływ wniosków o leczenie odwykowe	20	14
Wpływ wniosków dotyczących sprzedaży napojów alkoholowych	22	28
Wydane postanowienia na sprzedaż napojów alkoholowych w detalu i gastronomii, w tym:	22	28

w detalu	10	19
w gastronomii	12	9

Źródło: Dane z działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie wiejskiej Mrągowo

IV. REALIZACJA PROGRAMU - CELE PROGRAMU

Program zakłada podejmowanie kompleksowych działań skierowanych na profilaktykę przeciwdziałania przemocy domowej, ochronę osób doznających przemocy domowej i edukację osób stosujących przemoc domową. Działania programu są długofalowe i mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

Cel główny Programu: Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie gminy wiejskiej Mrągowo przez tworzenie skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

Cele szczegółowe:

Cel 1: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej przez:

- diagnoza zjawiska przemocy na terenie gminy,
- promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy,
- edukacja dzieci i młodzieży, rodziców w zakresie problematyki przemocy domowej,
- rozpowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych, ulotek w tym również o instytucjach udzielających pomocy osobom doświadczającym przemocy, w szkołach, organizowanie wydarzeń na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej,
- prowadzenie działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży, rodziców w szkołach, organizowanie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży promujących spędzanie wolnego czasu bez przemocy, realizowanie programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy, konkursów dla dzieci i młodzieży.

Cel 2: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej przez:

- funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego, powoływanie i funkcjonowanie grup diagnostyczno-pomocowych,
- realizacja procedury „Niebieskie Karty”,
- opracowanie i realizacja planu pomocy rodzinom dotkniętym problemem przemocy domowej,
- motywowanie osób dotkniętych przemocą do udziału w programach terapeutycznych,
- prowadzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego w zakresie poradnictwa przeciwdziałania

przemocy domowej, w szczególności edukacyjne służące wzmocnieniu kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą,

- monitorowanie działań pomocowych udzielanych osobom doznającym przemocy domowej.

Cel 3: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową przez:

- interweniowanie i reagowanie właściwych służb na stosowane akty przemocy,
- wszczynanie procedury „Niebieskie Karty” i podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc domową,
- działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Mrągowo,
- uniemożliwianie kontaktowania się osób stosujących przemoc domową z osobami doznającymi przemocy,
- kierowanie sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową i w programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową,
- motywowanie osób stosujących przemoc domową do zmiany zachowań celem poprawy relacji rodzinnych,
- występowanie do prokuratury z zawiadomieniem o podejrzeniu popełnienia przez osobę stosującą przemoc wykroczenia lub popełnienia przestępstwa znęcania się nad osobą doznającą przemocy,
- podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc domową i nadużywających alkoholu przez kierowanie na gminną komisję alkoholową i motywowanie do podjęcia terapii uzależnień.

Cel 4: zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług przez:

- podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej przez udział w szkoleniach, warsztatach, konferencjach, organizowanych spotkań mających na celu wymianę doświadczeń oraz pomoc w sytuacjach trudnych, superwizja zespołu interdyscyplinarnego.

V. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej, w tym realizacji celów ustawowych oraz celów wskazanych w Programie, określono cztery podstawowe obszary zawierające kierunki działań oraz sprecyzowano oddziaływania wobec różnych grup odbiorców:

1. Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna: obszar kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą domową.

2. Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej: obszar kierowany do osób doznających przemocy domowej (w tym do: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się ochroną i pomocą osobom doznającym przemocy domowej.

3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową: obszar kierowany do osób stosujących przemoc domową, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc domową.

4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej: obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

VI. ADRESACI PROGRAMU

Program jest skierowany do:

- 1) mieszkańców gminy wiejskiej Mrągowo, w tym osób zagrożonych przemocą domową;
- 2) osób doznających przemocy domowej;
- 3) osób stosujących przemoc domową;
- 4) świadków przemocy domowej;
- 5) przedstawicieli służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

VI. REALIZATORZY PROGRAMU

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie
- Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Mrągowo ul. Wojska Polskiego 5A/12, 11 700 Mrągowo
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mrągowie
- Komenda Powiatowa Policji w Mrągowie
- placówki oświatowo-wychowawcze z terenu Gminy Mrągowo
- I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Mrągowie
- Sąd Rejonowy w Mrągowie
- Prokuratura Rejonowa w Mrągowie
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mrągowie
- Żandarmeria Wojskowa

- przychodnie zdrowia
- parafie,
- organizacje pozarządowe,

VII. CZYNNIKI GWARANTUJĄCE SKUTECZNĄ REALIZACJĘ PROGRAMU

- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
- dobra znajomość środowiska przez pracowników instytucji,
- wykwalifikowana kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mrągowie, gotowość do podnoszenia kwalifikacji i umiejętności zawodowych,
- działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Mrągowo i powoływanych grup diagnostyczno-pomocowych,
- dobra współpraca i przepływ informacji pomiędzy instytucjami działającymi w systemie umożliwiającym szybkie działania interdyscyplinarne,
- coraz większa świadomość społeczeństwa nt. przemocy domowej,
- silne więzi rodzinne,
- doświadczenie ośrodka pomocy społecznej w realizacji programów z zakresu przeciwdziałania przemocy,
- zmiany w przepisach prawa w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

VIII. ZAGROŻENIA W REALIZACJI PROGRAMU

- wielopropblemowość w rodzinach,
- problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach i uzależnienia od środków psychoaktywnych,
- brak współpracy rodziny w zakresie przewycięzania kryzysów,
- niechęć do zmian w rodzinach, korzystania ze specjalistycznego wsparcia, niejasność przepisów,
- wykluczenie komunikacyjne i transportowe powodujące trudności w dostępie do specjalistycznego wsparcia, długi czas oczekiwania,
- niewystarczająca oferta specjalistycznego poradnictwa i wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej i osób stosujących przemoc domową,
- niekorzystne warunki zatrudnienia w usługach społecznych, które mogą powodować niedobory kadrowe lub wypalenie zawodowe kadr pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy,
- niewielkie zainteresowanie programem korekcyjno-edukacyjnym ze strony osób stosujących przemoc domową,
- wykorzystania procedury „Niebieskie Karty” w sprawach rodzinnych, w tym rozwodowych.

IX. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu przyczynią się do stworzenia zintegrowanego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, co doprowadzi do zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia osobom zagrożonym i doznającym przemocy domowej poprzez:

1. Wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
2. Podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zwiększenie wiedzy na temat mechanizmów i skutków przemocy, zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie;
3. Podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych i doznających przemocy domowej;
4. Podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową;
5. Zwiększenie poziomu kompetencji osób i instytucji realizujących zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

X. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków własnych pochodzących z budżetu Gminy Mrągowo. Ponadto zakłada się finansowania programu z dotacji pozyskanej z budżetu państwa, oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł np. z funduszy unijnych.

XI. OBSŁUGA PROGRAMU

Obsługę organizacyjno-techniczną Programu zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie, ul. Wojska Polskiego 5A/12, 11-700 Mrągowo.

XII. MONITOROWANIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Koordynatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie, zaś za bezpośrednią realizację celów szczegółowych odpowiedzialne są instytucje realizujące statutowo działania w zakresie przeciwdziałania i rozwiązywania problemu przemocy domowej, w tym wchodzące w skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Mrągowo.

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mrągowie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu.